

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 19-20 травня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

8. Нестеренко А. С. Фінансова система України як частина міжнародної фінансової системи в умовах світової фінансово-економічної кризи / А. С. Нестеренко // Актуальні проблеми держави і права –2011. –№ 62 – С. 152 –159.

9. Гаруст Ю. В., Кобзева Т. А. Організаційно-правова структура фінансової системи України за сферами виникнення фінансових відносин / Ю. В. Гаруст, Т. А. Кобзева // Форум права – 2015. - №5 – С. 27-38.

ПРОБЛЕМИ В ДІЯЛЬНОСТІ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ УКРАЇНИ ТА ПРАВОВІ ШЛЯХИ ЇХ УСУНЕННЯ

Сердюк П. В.

*студент V курсу юридичного факультету
Сумського державного університету*

Наукові керівники: Бурбика М. М.

*д.ю.н., доцент, завідувач кафедри АППФЕБ юридичного факультету
Сумського державного університету*

Гаруст Ю. В.

д.ю.н., доцент кафедри АППФЕБ юридичного факультету Сумського державного університету

Державний фінансовий контроль є невід’ємним елементом діяльності фінансової системи України. Від ефективності його функціонування залежить стан фінансової системи України.

В нашій державі існує два органи державного фінансового контролю це Державна фінансова інспекція України та Рахункова палата України. Зазначені органи мають майже ідентичні функції, але при цьому діють відокремлено один від одного, система взаємодії між цим органами фінансового контролю майже відсутня.[1].

Рахункова палата є органом зовнішнього державного фінансового контролю та аудиту, але статус Рахункової палати, як фактично вищого органу державного фінансового контролю та аудиту, на законодавчому рівні не визначено.

Відповідно до ст.1 Закону України “Про рахункову палату України” вона є незалежним органом, який є підзвітним Верховній Раді України. У цьому є певне протиріччя, орган який діє самостійно та незалежно підпорядковується Верховній Раді. Але Верховна Рада складається з народних обранців, по суті це є демократичний контроль, який практикується в зарубіжних країнах. Тому підзвітність Рахункової палати є цілком доцільна. Але потребує певного покращення, оскільки можливий певний вплив із сторони органу якому підзвітна Рахункова палата [2].

Державна фінансова інспекція України є органом державного фінансового контролю та аудиту стосовно підконтрольного суб’єкта, діяльність якого контролюється, з недостатньо зрозумілим статусом. В європейській моделі внутрішньодержавного фінансового контролю даний додатковий рівень внутрішнього централізованого фінансового контролю та аудиту є відсутнім.

Взявши до уваги досвід фінансових систем країн Європи, розумним кроком було б Рахунковій палаті України функціонувати подібним чином тому, що вони мають суттєві переваги, що надають можливість їм порівнювати результати діяльності, укладати угоди щодо контролю. Так, службовці Рахункових палат у таких країнах як Іспанія чи Туреччина не тільки здійснюють перевірки правильності та законності здійснення господарських операцій, а й проводять розслідування та

виносять судові постанови. Рахункова палата, при цьому, не входить до судової системи відповідної країни, вона залишається незалежним органом фінансового контролю. Таку систему використовували при створенні керівних органів ЄС. Завдяки цьому може прискоритися інтеграція України в Європу і більш всього дозволило б мати свого представника в Європейській Рахунковій палаті [3].

Іншим варіантом розвитку та удосконалення фінансового контролю України є об'єднання Рахункової палати та Державної фінансової інспекції, підпорядкувавши останню Рахунковій палаті.

У функціонуванні Державної фінансової інспекції немає жодного сенсу, оскільки вона фактично виконує функції Рахункової палати. Якщо розглянути ці два контролюючі органи як комерційні організації, то певно вони були б конкурентами на ринку послуг, оскільки їх діяльність майже нічим би не відрізняється.

Розглянувши діяльність цих органів фінансового контролю на державному рівні можна помітити, що вони мають дуже схоже коло підконтрольних суб'єктів, а схожість повноважень є причиною неефективного використання й без того обмежених коштів Державного бюджету України, що тягне за собою постійні перевірки тих же підконтрольних суб'єктів, з подібних питань та за той же період часу їх діяльності, різними органами державного фінансового контролю.

Державна фінансова інспекція звертає не достатню увагу на створення ефективної системи внутрішнього контролю та аудиту в органах державного сектору, а спрямовує основні зусилля на ревізії та перевірки, для того щоб виявляти все більше і більше порушень – але лише для того, щоб саме цими порушеннями підтвердити необхідність свого функціонування. Відсоток проваджень кримінального характеру, порушених Державною фінансовою інспекцією, є доволі не великим, а відсоток проваджень, доведених до обвинувального вироку, – ще меншим [4].

Саме тому, на нашу думку, державну фінансову інспекцію треба розформувати, і як пропонують незалежні аудиторії, перевести одну частину працівників централізованого внутрішнього аудиту Державної фінансової інспекції у відповідний підрозділ Рахункової палати. А іншу частину працівників залучити до підрозділів внутрішнього аудиту; передати функції інспектування до органу виявлення шахрайства з фінансовими ресурсами та функції врівноваження фінансового управління і контролю та внутрішнього аудиту – до Міністерства фінансів. А територіальні органи інспекції залишити місцевим органам влади.

Головною проблемою є те, що як Рахункова палата, так і Державна фінансова інспекція проводять контрольні заходи, коли кошти вже витрачені, порушення скоєні, а знайти порушників і повернути кошти практично неможливо, тобто пост-фактум.

Для створення системи державного фінансового контролю європейського зразка, підвищення ефективності зовнішнього контролю та аудиту публічних фінансів виникає необхідність реформування Рахункової палати шляхом виконання стандартів Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI).

Для цього необхідно виконати низку заходів щодо нормативно-правового та методологічного забезпечення Рахункової палати.

1) визначити статус Рахункової палати як вищого органу аудиту публічних фінансів;

2) на законодавчому рівні закріпити повноваження на проведення аудиту як видаткової, так і дохідної частин Державного бюджету України, аудиту місцевих бюджетів, аудиту державних програм, інфраструктурних проектів, а також діяльності об'єктів природних монополій та державної власності;

3) надати право здійснювати аудит на всіх стадіях управління державними ресурсами;

4) зміцнити незалежність та професійність членів Рахункової палати;

5) забезпечити публічність, гласність та відкритість у діяльності Рахункової палати, забезпечення вільного доступу громадськості до результатів її діяльності. Для цього необхідно забезпечити розміщення на офіційному веб-сайті Рахункової палати всіх аудиторських звітів та рішень колегії у повному обсязі, але за винятком тих документів, які містить інформацію з обмеженим доступом.

Висновки. Для подолання зазначених проблем та підвищення ефективності функціонування Рахункової палати існує, зазначені вище, два варіанти розвитку цього органу. Тобто, наділити Рахункову палату судовими повноваженнями, як це роблять інші країни Європи або створити головний орган фінансового контролю та аудиту, який не мав би аналогів, шляхом об'єднання з Державною фінансовою інспекцією. Такі заходи є необхідними, оскільки та фінансова ситуація в якій опинилася Україна, потребує фінансового контролю з боку компетентного та незалежного органу, який би наглядав за рухом державних коштів і надавав можливість слідкувати за його діяльністю громадськості. Така оптимізація контролюючих органів призведе до зменшення корупції яка є одним із головних пріоритетів державної політики України. Завдяки чіткому виконання своїх функцій Рахунковою палатою та оприлюднивши результати своєї діяльності, регулювання цього питання вийде на більш ефективний рівень.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Булгакова С.О. Удосконалення державного фінансового контролю // Вісник КНТЕУ. - 2010. - №.1. - С. 28-32.

2. Закон України "Про рахункову палату": Редакція від 02.07.2015 № 576-VIII // Відомості Верховної Ради // [електронний ресурс] режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/576-19>

3. Дорош Н.І. Державний фінансовий контроль: зарубіжний досвід і шляхи вдосконалення // Фінанси України. - 2009. - № 1. - С. 47-53.

4. Чумакова І. Ю., Шульга Н. В. Державний фінансовий контроль : підручник / І. Ю. Чумакова, Н. В. Шульга; за заг. ред. О.А. Петрик. - К. : КНЕУ, 2013. – С. 8 - 12.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЕКСПЕРТА В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ

Сітало Ю.С.

студент II курсу юридичного факультету

Сумського державного університету

Науковий керівник: Колекснікова М. В.

к.ю.н., ст. викладач кафедри АГПФЕБ юридичного факультету

Сумського державного університету

Серед осіб, які сприяють здійсненню адміністративного судочинства особливе місце посідає експерт. Цей суб'єкт відіграє в адміністративному процесі забезпечувальну роль, оскільки виконує процесуальні функції лише допоміжного характеру, реалізує процесуальні дії, які допомагають розглядати публічно- правовий спір та вирішувати його по суті. Тому і вважається, що експерт сприяє здійсненню адміністративного судочинства, забезпечує його належну якість та повноту.

Як експерт може залучатися особа, яка відповідає вимогам, встановленим Законом України "Про судову експертизу" [1]. Відповідно до ст. 10 Закону України —Про судову експертизу], судовими експертами можуть бути особи, які мають